

Badania profilaktyczne [1]

Programy profilaktyczne adresowane s? **do okre?lonych grup wiekowych**. Osoby, które nie mieszcz? si? w podanych grupach wiekowych, równie? maj? prawo do bezp?atnych bada? w ramach ubezpieczenia zdrowotnego. Musz? tylko uzyska? skierowanie na takie badania od lekarza podstawowej opieki zdrowotnej lub specjalisty.

Populacyjny Program Wczesnego Wykrywania Raka Piersi

Sk?ada si? on z dwóch etapów.

I ETAP

Polega na wykonywaniu bezp?atnych niewymagaj?cych skierowa? bada? mammograficznych, tzw. skringingowych (przesiewowych). Badanie to wykonywane jest u kobiet w wieku 50-69 lat, które nie chorowa?y na raka piersi, bez objawów klinicznych w celu wykrycia ma?ych, niewyczuwalnych zmian, powinno by? ono powtarzane co 24 miesi?ce.

Do badania pacjentka winna posiada? dowód osobisty z nr PESEL. Je?eli wynik badania mammograficznego jest negatywny - brak zmian patologicznych - pacjentka powinna zg?osi? si? na nast?pne badanie za 24 miesi?ce. W przypadku stwierdzenia zmian, lekarz radiolog kieruje pacjentk? do tzw. etapu diagnostyki pog??bionej (II etap).

II ETAP

W ramach II etapu czyli etapu diagnostyki pog??bionej, wykonuje si?, w zale?no?ci od potrzeb, kontroln? mammografi?, badanie USG lub biopsj? - badanie histopatologiczne. Procedury medyczne zastosowane w czasie II etapu maj? na celu wyja?nienie charakteru zmiany wykrytej w I etapie. S? one wykonywane bezp?atnie. Najcz??ciej zmiany wykrywane w II etapie s? zmianami niez?o?liwymi i wtedy pacjentka „powraca” do normalnego trybu diagnostycznego, czyli powinna zg?osi? si? na badania mammograficzne w ramach I etapu po 24 miesi?cach. Je?eli zmiana ma charakter z?o?liwy to lekarz w pracowni II etapu ustala wspólnie z pacjentk? dalsze post?powanie lecznicze.

Wiecej informacji pod numerem tel. **607 77 88 88**

Populacyjny Program Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy

Przeznaczony jest dla ubezpieczonych kobiet w wieku od 25 do 59 lat, które w ci?gu trzech ostatnich lat (36 miesi?cy) nie mia?y wykonanego badania cytologicznego. Program obejmuje populacj? kobiet zdrowych i nieodczuwaj?cych dolegliwo?ci.

Program realizowany jest w trzech etapach:

- Etap podstawowy – pobranie wymazu cytologicznego
- Etap diagnostyczny – ocena mikroskopowa pobranego wymazu wg Systemu Betesda (wynik podany w postaci szczegó?owego opisu)
- Etap pog??bionej diagnostyki – ma na celu wyja?nienie nieprawid?owo?ci badania cytologicznego (badanie kolposkopowe lub kolposkopowe z biopsj?).

Wiecej informacji pod numerem tel. **609 99 00 33**

Program Bada? Przesiewowych raka jelita grubego (profilaktyczna kolonoskopia)

Program Bada? Przesiewowych raka jelita grubego (PBP) jest zadaniem Narodowego Programu Zwalczenia Chorób Nowotworowych, w ramach PBP wykonywana jest bezp?atna profilaktyczna kolonoskopia. **Celem Programu jest zmniejszenie liczby zachorowa? i zgonów z powodu raka jelita grubego.** Rak jelita grubego jest drugim najcz?stszy nowotworem z?o?liwym w Polsce; ka?dego roku rozpoznaje si? ponad 14 000 nowych przypadków. Rak jelita grubego rozwija si? ze zmian ?agodnych, tak zwanych polipów. Taka przemiana trwa najcz??ciej kilkana?cie lat. Dlatego te?, poddaj?c si? badaniu odpowiednio wcze?nie i usuwaj?c polipy **mo?na zapobiec** rozwojowi raka. **Wcze?nie wykryty** rak jest równie? bardzo cz?sto **wyleczalny**. Ani polipy, ani rak we wczesnym stadium zazwyczaj nie powoduj? objawów. Istot? profilaktycznej kolonoskopii jest odnalezienie tych w?a?nie **bezobjawowych** jeszcze zmian i o ile to mo?liwe, ich usuni?cie. Takie post?powanie pozwala **zmniejszy? ryzyko zachorowania na raka jelita grubego nawet o 60-90%.**

Przeciwwskazaniem do wykonania kolonoskopii przesiewowej jest zawa? serca przebyty w ci?gu ostatnich 3 miesi?cy, ostra niewydolno?? kr??eniowa lub oddechowa oraz ostra choroba zapalna jelit. W przypadku ci??kich chorób przewlek?ych, a tak?e jakichkolwiek w?tpliwo?ci warto skonsultowa? si? z lekarzem prowadz?cym. Choroby o które pytamy w formularzu nie s? przeciwwskazaniem do kolonoskopii. Informacja o nich pozwala na zaplanowanie bezpiecznego i komfortowego badania.

Program finansowany jest przez Ministerstwo Zdrowia w ramach ogólnokrajowej akcji profilaktycznej. Kolonoskopia **jest bezp?atna** zarówno dla osób poddaj?cych si? badaniu jak i lekarzy na nie kieruj?cych.

Program skierowany jest do osób w wieku:

- 50 – 65 lat, niezale?nie od wywiadu rodzinnego, bez objawów raka jelita grubego (takich jak: krwawienie z przewodu pokarmowego, biegunka lub zaparcie, które pojawi?o si? w ci?gu ostatnich kilku miesi?cy, a którego przyczyna nie jest znana, a tak?e chudni?cie lub anemia bez znanej przyczyny);
- 40-49 lat, bez objawów raka jelita grubego, które mia?y w rodzinie przynajmniej jednego krewnego pierwszego stopnia (rodzice, rodze?stwo, dzieci), u którego rozpoznano raka jelita grubego;
- 25 – 49 lat z rodziny z zespo?em Lyncha. W tej grupie osób konieczne jest potwierdzenie rozpoznania przynale?no?ci do rodziny z zespo?em Lyncha z poradni genetycznej. Program finansuje tylko pierwsze badanie w tej grupie osób. Nast?pne badania nadzorcze powinny by? finansowane z innych ?róde?. Cz?onkowie takiej rodziny powinni mie? powtarzane kolonoskopie nadzorcze co 2-3 lata, chyba, ?e badanie genetyczne wska?e, ?e u danej osoby nie ma mutacji genetycznych, i ?e dana osoba mo?e by? zwolniona z wykonywania kontrolnych kolonoskopii.
- 20-49 lat z rodziny z zespo?em polipowato?ci rodzinnej gruczolakowatej (FAP). W tej grupie osób konieczne jest potwierdzenie rozpoznania przynale?no?ci do rodziny FAP z poradni genetycznej. Program finansuje tylko pierwsze badanie w tej grupie osób.

Do bada? nie kwalifikujemy osób, które mia?y badanie (kolonoskopi?) w ci?gu ostatnich 10 lat!

Skierowaniem na badanie jest ankieta, wype?niona przez osoby gotowe podda? si? kolonoskopii oraz podpisana przez lekarza kieruj?cego. Ankieta do pobrania w Dziale Diagnostyki i Terapii Gastroenterologicznej ?CO oraz na stronie programu: <http://pbp.org.pl/program/ankieta/> [2]

Wi?cej informacji pod nr tel. **41 36-74-370.**

Dla pacjenta

Source URL: <https://www.onkol.kielce.pl/pl/dla-pacjenta/badania-profilaktyczne-0>

Links

[1] <https://www.onkol.kielce.pl/pl/dla-pacjenta/badania-profilaktyczne-0>

[2] <http://pbp.org.pl/program/ankieta/>